

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 35,000 korona.
 AVAV Egyes szám ára 1500 korona. AVAV

Kiadja:

Debreczen sz. kir. város és
 a tiszántúli református egyházkerület
 Könyvnyomda-vállalata.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2. szám alatt, városháza-
 épület.
 Telefonszám: 4.

Jókai Mór, a nemzetnevelő.

Debreczen szabad királyi város Ünnepi közgyűlésén mondotta:
 dr. szentpéteri KUN BÉLA egyetemi tanár, törvényhatósági bizottsági tag.

Azzal kezdhettém. Tekintetes Törvényhatósági Bizottság, amivel Kolessey a híres „védelmét”: félve szólalok meg... Beszélni Jókairól Debreczen város közgyűlésén. Ezen a helyen, ahonnan minden szónak messze kell hangzani, kivált, ha a nemzeti kultúra ügye a tárgy. Ezen a helyen, ahonnan a Jókai szelleme iránti hódolatnak mind a kilencven magyar törvényhatóság közt az első sorában volna ok állani.

De egyáltalán, beszélni Jókairól, felnőtt, művelt magyarok előtt, olyanforma feladat, mintha azt kívánánk, hogy beszéljek a fiatalok első rózsás boldog szerelméről. Hiszen mindnyájan éreztük az édességét s talán késő vénségünkben is megcsiklandozza inyünkét mézének az emléke, ám leírása, megmagyarázása melyikünk merne vállalkozni?

Ennek a mi nemzedékünknek, mely most férfi korát éli, csakugyan olyan volt Jókai, mint a serdülő kor tiszta, ártatlan szerelme. Késsé fellengzős tán s hijjával a közvetlen termékenységnek, de — édes Istenem — a virágba borult terebélyes fa mellett ki fog azon panaszkodni, hogy a virág még nem gyümölcs?

Nagy áldás volt minékünk Jókai. Mert amint az ifju tiszta szerelme az alapja a férfi családi boldogságának, úgy a közélet munkásának hasznossága azon fordul meg, teleitatta-e fiatal korában a lelkét a hazaszeretet, emberiség, tiszta erkölcs eszményeivel; — és amint nem az ábrándos szerelem, hanem a rut érzékiség, a féktelen kicsapongás nyomában jár a terméketlenség, úgy a közéletben nem a gyakorlattalosság hijjával, hanem az eszményéltelenségben, durva önzésben, vagy mételyes gyűlölködésben nőtt ifjúból válik a közéletnek haszontalan herje.

Abban a rendkívüli hatásban, amelyet Jókai gyakorolt nemzedékre, van része az ő politikai szerepének is. Sokan és sokszor szemére vetették, hogy nem ért a politikához. De azt, hogy ő költői munkásság nélkül sem maradt volna még a mult század derekának hőskorában sem az utolsó között, elfogulatlan ember nem tagadhatja. Hiszen, ha mindig talpraesett, finom élű, kedves humoru, szónoki lendületű parlamenti beszédeit s páratlanul gazdag publicisztikai tevékenységét a Pesti Hírlapon és Esti Lapokon kezdve a Honig és Nemzetig, figyelmen kívül hagyjuk is. Kakas Márton tolltarajáról, Tallérosy Zebulónról, a politikai eszméjéről, meg az Üstökös többi alakjáról nem lehet tudomást nem venni annak, aki a hatvanhetven év előtti magyarság politikai törekvéseit s közhangulatát

ismerni akarja. Azt pedig, hogy ama legendás napon a szent tűztől hevülő sokaság előtt Jókai hirdette ki, hogy mit kíván a magyar nemzet s hogy a magyar sajtószabadság első termékének megszületésében Petőfivel együtt ő segédkezett, emlegetni fogják mindig, míg magyar él.

Amde mindez, bár magában elég, sőt több az elégnél, hogy dicsőség övezze homlokát, elenyészően kicsiny morzsa ahhoz a teménytelen kincshez mérten, amit szoros értelemben vett költői munkásságával öntött nemzete szívébe. Jókai nemzetnevelő nagyságát nem a politikai s nem a hirlapirói, hanem a szorosan szépirodalmi műveiből mérhetjük meg.

A kritikusok, akik regényeit a szépműtan boncoló asztalára helyezik, azt kifogásolják, hogy hibás a lélektana s nem tud jellemeket alakítani. Talán igaz is ez, ha a regényhőseit nézzük. Am ha olvasóira gyakorolt hatását vesszük tekintetbe, akkor meg kell fordítanunk a kritikát és azt mondanunk, hogy egyetlen magyar írónak sem volt olyan jó a lélektana és egy sem tudott úgy jellemeket formálni, mert a magyar nemzet nagyjának-kicsinyének lelkéhez senki sem fért olyan közel, mint Jókai és a magyar jellemeket hosszú évtizedeken át Jókai alakította.

Csak egyetlen bizonyosságot ennek a nevelő munkának a megvilágítására. Meg lehet figyelni, hogy azt az egyrészt tiszta hazafiság és erős magyarság, másrészt emberiség és eszményiség alapján alakult közszellemet, mely a mult században egész az utolsó évtizedig uralkodott nálunk, akkor kezdi másféle irányzat hátraszorítani, amikor Jókai és iskolája elveszti népszerűségének osztalanságát. Amint az irodalomban tért veszít előbb a nemzeti érzés, az általános emberi, valójában inkább csak testi szempontok előtérbe tolásával, majd az emberiség a kizárólagosan nemzeti, vagy amint mondják faji tekintetek hódításával: ugyanezt látjuk a politikában is. Könnyű itt az ellenvetés: Nem azért változott így a közszellem, mert Jókait kevésbé olvasták, hanem azért vesztett Jókai a népszerűségéből, mert a közszellem így változott. Ebben a magyarázatban ám nyugodjék meg az, aki közömbösnek tartja, hogy az ő gyermekét szelid lelkű, emelkedett gondolkodású tanító oktatja-e, vagy pedig valami durva szavú, üres szívű ember.

Amit sokszor méltó magasztalással emlegetnek, hogy a magyar olvasó közönséget tulajdonképpen Jókai teremtette meg s kivált a vérbeli magyart ő szoktatta a

könyvhöz, annak a magyarázata éppen abban van, hogy Jókaiiban nem különül el az ember a hazafitól, a magyar egyetemes civilizáció osztályosától, az ő gondolatvilágában az emberi társadalom sem nem egyszerűen két-lábu állatok hordája, sem nem olyan százféle bástyával széttagolt sokféleség, amelynek minden részecskeje a másik csoportban ellenséget lasson.

A hódolat elsősorban mégis tökéletes magyarságát illeti.

Abban az időben, amikor Jókai irodalmi munkássága kezdődik, ugyancsak divatban volt a francia irodalom. A nemzet újjászületéséért lelkesülő ifjuság s benne Jókai, természetesen a szabadság, egyenlőség, testvériség, „dicsőség” nemzetét választotta eszményképül. Sőt éppen ő volt, akit Petőfi azzal akart dicsérni, hogy francia regényeket ír magyarul. Tudósok, akik ezzel részletesen foglalkoznak, ki tudják mutatni, hogy később is mikor, melyik angol s kivált francia írónak hatása alá került. Am ez nem esik a rovására. Dantét azért, mert a Homérosz nyomán haladó Vergiliustól tanult, kinek jutna eszébe kisebbiteni? Az igazi nagy költőt éppen az jellemzi, hogy gazdagszik más nagy lelkek, más nemzelek kincsesházából is, de amit onnan elhoz, a maga elméjének lángjával a maga nemzetének klenodiumává olvasztja át. Jókai is megfürösztötte a lelkét más nemzetek nagy szellemei lelki virágában, de az ott felszedett himport a magyar mezőkön szedett édességgel úgy dolgozta össze, hogy az ő hatalmas kaptárjából vett mézen csak a magyar akácvirág édes illatát, csak a magyar tarlóvirág zamatos fűszerét érezzük.

Pedig nem is akar — de hiszen éppen ezért olyan nagyon a miénk — hivalkodni a magyarságával. Más népekről, más népekből valókról is sokszor ír nagyon rokonszenvesen; amelyiket nem szereti, azt sem gyűlöli, legfeljebb kicsufolja egy kicsit. Am a magyar mindenkinek felette áll; a magyartól minden jó kitélik; hősnek, erősnek, költőnek, tudós-nak, művésznek, bírónak, emberbűvölőnek, barát-nak, szeretőnek, még bankárnak s különb a magyar, mint bárki más; magyarrá lesz, ha nemes lélek az idegen is, az osztrák katonatiszt és a Habsburg király; magyar szóra nyitja a száját a magyartól rég franciának ment amerikai pénzkirály némának hitt gyermeke s magyar lesz az is, aki az egész világ képét ujjá formálja majd. Sehol egy hizelgő vagy dicsekvő szólam önmagunkkal szemben, sehol egyetlen gyűlölködő vagy indulatkeltő hang mások ellen, de minden me-

sében a nagyszerű figyelmeztetés: ime a magyar népben ennyi csodás tehetség van, ime a magyar szellemnek ilyen lebirhatatlan az ereje.

A magyar nemzeti érzés e mindent összefoglaló zománca mellett úgy disziti Jókai műveit az emelkedett, emberies világnézet mint az ötvös-remeket a nemes drágakő.

Kétségtelen, hogy szabadelvű egész életfelfogása. Társadalmi és politikai nézeteit legjobban megismerhetjük a Jövő század regényéből, ahol az Oithon állam alkotmányát olyaná alkothatja, amelynek a legjobbat ő maga gondolja el. De egyéb műveiből is nyilvánvaló, hogy kész szembe szállni az igazságtalan társadalmi előítéletekkel s az emberek közötti válaszfalakkal nem építést, hanem bontogatásért tartja feladatul. Azonban szélsőségekbe sohasem téved. A túlzásoknak káros és képtelen voltát az egyes embernél, — mint a sultogó-utcai anarchistában — és egész társadalmaknál — mint a francia petrolörök rémtetteiben s az orosz nihilista államban — ugyancsak éles színekkel rajzolja. Magyar táblabírós szabadelvűség az övé, amit az is mutat, hogy regényei tulnyomóan a középosztály köréből veszik tárgyukat. Bizonyára nem azért, mert a többi társadalmi réteget nem ismerte olyan jól. Az ő hatalmas képzelő ereje, mellyel soha nem látott népek életéről eleven képet adni, soha nem látott tájakról szemléltető leírást tárnai az olvasó elé, az ismeretlenség nehézsége elől vissza nem riadt. Hogy mégis regényeinek főalakjai nagybárá birtokosok, tisztviselők, néha értelmes iparosok, kivételesen jómódu parasztagdák; — hogy még a mánásain is, legalább a rokonszenveseken, van valamely a középosztályhoz kapcsoló vonás; hogy a Zöld paradicsom Gazdag szegényei is, minden nyomorúságuk mellett a lelki finomságuknál fogva a középosztály felé simulnak, — annak az oka nem lehet más, mint az a ki nem mondott s tán nem is tudatosan működő meggyőződés, hogy az emberiség sorának irányítására s kivált a magyar nemzet előbbrevitelére a középosztály van hivatva.

A magyaros szabadelvűségnek, de egyszersmind a Jókait általában jellemző lelki finomságnak a következtése az az őszinte és minden nagyképtől ment tisztelet, mellyel a vallás és vallási intézményei iránt viselkedik. Felekezateskedő elfogultságnak nála nyoma sincs, amint hogy a vallási viszály vihara rendszerint a szinmagyar lelket érinti legkevésbé. Művei nem egyszer elárulják ugyan szerzőjük református val-

lásu voltát, s csodás hősei nagyob-
bára kálvinisták; de viszont elra-
gadó képét adja a római katholi-
cizmus nagyszerű intézményeinek
és szertartásainak; a sziv minden
hurját megremegteti az unitárius
székely család bensőséges életé-
nek meleg festésével; a világot
átalakító emberfeletti hős, Tat-
rang David pedig zsidó vallásu,
szombatos magyar. És hát a
miniatűrű Otthon államban is
kell lenni templomnak, ahol a
pap „hirdet az emberek kö-
zött egyenlőséget, népek között
békességet, ragaszkodást a hazá-
hoz, felebaráti rokonszenvet,
megtartását az adott szónak, ön-
feláldozást azokért, akiket szeret-
tünk és idézi hozzá a maga piéta-
sa szerint Jézus vagy Mózes, Kon-
fucse vagy Szolon szavait, mert
ők mind azon igyekeztek, hogy az
embert közelebb vigyék Istenhez”.

Ugyanaz a finom, szinte azt vol-
na kedvem mondani: arisztokrata
izlésű szabadelvűség, mely a vallás
irányában, jellemzi Jókait a má-
sik hasonlóan titokzatos proble-
ma, a két nem közötti kapcsolat
kérdésében is. Nem ragaszkodik
mereven a társadalom megállapí-
tott szabályaihoz, de azok lényé-
gét hódolatos tiszteletben tartja.
Nem ül a kemény erkölcsbírók
magas karszékebe, de a szereim-
ből való vétközést, amit Jézus is
megbocsátott a megkövezésre
szánt asszonynak, nem téveszti
össze a vétkéből való szeretkezés-
sel. Zsigmond Ferenc, Jókai mű-
veinek e kiválóan alapos és min-
dent számbavevő kutatója arra
figyelmeztet, hogy Jókainál a sze-
relem célja és formája rendsze-
rű a házasság. Ez is jellemző
az ő erkölcsi felfogására, de még-
inkább az, hogy azokban a törté-
netekben is, amelyekben a társa-
dalmi erkölcs idevonatkozó sza-
bályai nyilvánvaló sérelmet szen-
vednek, a szerelem több, mint
vaskos állati gyönyörködés, — a
lelkek ölekezése inkább, mint a
testeké. Az Odüsszeusz Naüzi-
kával való kalandjára emlé-
keztetnek ezek a történetek; Cir-
ce sem igen vannak Jókainak,
nemhogy a Circe varázslata alá
akarná vetni az embereket.

Kétségkívül ez is magyaros ro-
nás, mert a magyar ember sza-
bály szerint tisztá és szemérmes
Hisz a magyar paraszt, ha tudja
illetlen szót ejt ki, mingyárt mel-
lé teszi a megkövetést. Mégis so-
kan megrójják ezt a nagy tiszta-
ságot is benne, azt mondván: ne
áltassuk magunkat, nem ilyen az
igazi élet. Lehet. Azonban gon-
doljunk a Dickens vak leányká-
jára, aki az apját délceg szép em-
bernek, uras ruhájának képzeli,
s mikor megtudja a valót, hogy
az apja bizony munkában meg-
rokkant öreg ember és ócska zsák
ból szabott kabátot visel, majd
megszakad a szive a szomorúság-
tól. Vannak az életben igazságok,
amelyekkel szemben áldás a vak-
ságot megőrizni.

Jókai bár a legnagyobb elbe-
szelő, alapjában alanyi költői
természet. Történetei, alakjai,
mind az ő lelkéből születnek, te-
hát ott formálódtak, ahol az ő
maga világnézete. Komárom sza-
bad királyi város lakossága, mely
a környékből beköltözött, nemes
urak mellett jómódu s független
városi polgárokból, erős magva-
rokból s nagyjából kálvinis-
tákból állt, meg a kálvinista is-
kola, puritán és kedélyes élte
nyomták rá lelkére a képüket.
Kecskemét, ahol a fiatalok a leg-
szébb esztendejét, az első őnmok,
első sikerek korát töltötte, ahol
örökifjunak maradt lelke való-
jában elérte a virágzás korát,
ugy lakosságának számottevő ré-
szében, mint iskolai életében nagy

jából egyezett a szülőföldjével.
Az ilyen környezetben fejlődött
léleknek szükségképpen rokon
volt Debrecen. S mikor a szabad-
ságharc alatt meg után több időt
töltve itt, a neki ismerős és kedves
elemeket egy város külső társa-
dalmában, mint az ősi kollégium
diákéletében nagyobb arányokban
feltalálta, ez a lelki rokonság még
erősebbé vált. Könnyű így meg-
érteni, hogy miért szeret Debre-
cennel foglalkozni. Meséit szíve-
sen fűzi ehhez a városhoz: szíve-
sen ír a debreceni polgárról, meg
a debreceni diákról; sőt a magyar
nemzeti ujjászületés hőseit elho-
za debreceni diákoknak: az ő kép-
zelete szerint a magyar földnek
a debreceni kollégiumban kellett
először megmozdulni.

De hogyha soha egyetlen betűt
sem írt volna Debrecenről, a deb-
receni és debrecenvidéki magyar
számára akkor sem lehetne senki
olyan kedves elbeszélő, mint Jó-
kai, hiszen legkedvesebb alakjai
mind jó ismerőseink. A komáromi
tudós predikátor, a kecskeméti
kántusprézs debreceni is lehet-
ne; Tóth Máté uram debreceni
gazdának, Tseresnyés uram deb-
receni eszmadaiának is beválnék,
s az öreg Garamvölgyi Miskolcra
megy ugyan konventre, de mi itt
a debreceni kis templomot értjük.

Dickensről, a legnépszerűbb
angol regényíróról hallottam azt
a megjegyzést, hogy azért tudott
rendkívüli hatást gyakorolni az
üzlet nemzetére, mert minden
könyvet ezzel az érzéssel kell le-
tenni: Értsétek meg, a világon
legjobb üzlet jónak lenni. A Jó-
kai könyveiből is szól hozzánk
ilyen közös tanulság, csak hogy
ez így hangzik: Értsétek meg, a
világon a legnagyobb boldogság
magyarnak lenni; becsületek
meg ezt a boldogságot azzal, hogy
egymást szeresétek, mert ha csak
nem lesztek a magatok gyilkosai,
ti lesztek a világ első nemzete; a
magyar volt ugyan, de sokkal in-
kább lesz!

Óh, mily megbecsülhetetlenül
drága tanítás ez annak a nemzet-
nek, melyet a sors sok csapása
olykor csüggettségbe hajt, oly-
kor belső meghasonlásra kész!
Óh mily bőséges áldása a Gond-
viselésnek, hogy a legnagyobb
magyar jóslatának szívebe lo-
pózó mesékkel nemzeti közhiűt
varázslásáról is gondoskodik.

A könnyet pedig, mely Jókai
családjá fészkének és születése
helyének, meg a Jókai regények
színterét szolgáló vidékek nagy
részének elvesztése miatt a szem-
münkbe kívánkozik, vissza kell
fojtani. Komárom és Pozsony,
Lőcse és Kassa, Kolozsvár, Nagy-
enyed, Torockó, — meg Kecse-
mét, Madaras, Debrecen, Miskolc,
Budapest népet a Jókai könyvek
is összetartják, s ha az Uristen
egy nemzetnek akkora költőt ad,
akinek műveiből az olvasásukra
csábító szépséget száz esztendő
sem koptathatják ki, — ezzel je-
let és bizonyosságot adott arról,
hogy annak a nemzetnek száza-
dok mulva is élni és virágozni
kell.

A buza-záloglevelek kama- tainak átszámítási ku'csa

A Pénzügyi Központ köz-
hírré teszi, hogy a buza-zálog-
levelekre folyósított buza-ér-
tékre szóló kölcsönök törlesz-
tési részleteinek fizetésekor és a
buza-záloglevelek kamatainak
bevételeiért az átszámítást mé-
termázsanként 565,561 korona
készpénz értékkel lehet kifi-
zetni.

A miniszterelnök beszámolója genfi utjáról.

Budapest, február 18. A nemzet-
gyűlés mai ülését háromnegyed 11
órákor nyitotta meg Szeitovszky
Béla elnök. Napirend előtt Mar-
schall Ferenc szólal fel.

Mostanában sokszor halljuk azt a
megjegyzést, hogy a kormány ép
ugy szaladgál Genfben, mint az előző
kormány Bécsben. Meggyőződése sze-
rint nagyon nagy különbség van a
két utazás és a két történelmi kor-
szak között. Akkor egy nagy nem-
zet befelé is erős, a külfölddel szem-
ben pedig tekintéllyel bíró mezőgaz-
dasági és ipari életet élő, szelleme-
leg is imponáló Magyarországnak
államférfiai jártak a hajdani osztrák
fővárosban. Minden egyes szavukra
20 milliót nemzet renozált. Ma a
8 milliós, gazdasági ellenálló-
képességében meggyengített, a nem-
zetek nagy társaságának első sorá-
ból csaknem az utolsó sorába taszi-
tott,

óriási bajokkal küzdő nemzet-
nek államférfiai járnak a külföld
köves útját nem azért, hogy ott
meghunyászkodjanak, hogy ott
a nemzet függetlenségét kocká-
tegyék, hanem, hogy ott megja-
vítsák a magyar nép hitelét, te-
kintélyét, megbecsülését és méltó-
ságát.

Ha valaki, aki a magyar nemzet
éni akarását szolgálja, úgy minden-
kének el kell ismerni, hogy az gróf
Bethlen miniszterelnök.

A miniszterelnök három nagy pro-
blémáról tárgyalt Genfben. A mező-
gazdasági krízis problémájáról, az
állami beruházások kérdéséről és a
tisztviselő kérdéséről.

Mezőgazdaságunk, amely átment a
forradalom, a román megszállá-
son, ma szinte megroppant. Pedig
ennek a mezőgazdaságnak óriási
feladatai vannak nemcsak a magán,
hanem az állami gazdaság szem-
pontjából is. Ha az államot szanálni
akarjuk, ha a költségvetés egyensu-
lyát biztosítani akarjuk, akkor első-
sorban mezőgazdaságunkat kell
talpraállítani.

A mezőgazdaság nagy problé-
mái tüke nélkül nem oldhatók
meg.

Ehhez a nagy munkához a hazai
tőke nem elég. Itt külföldi tőkének a
segítségét kell igénybe venni. A kül-
földön meg kell teremteni az erköl-
csi atmoszférát, hogy zálog- és hi-
telleveleinkkel ki tudjunk menni a
külföldre.

Itt van a földbirtokreform kérdése
is. Ezer és ezer embert juttattunk
földhöz, anyagi támogatásban azon-
ban nem tudjuk részesíteni őket,
mert a földbirtokreformot pénzügyi-
leg nem tudjuk alátámasztani.

Az állam pénzügyi érdekei is meg-
követelik a kérdés gyors megoldá-
sát. Az államot olyan helyzetbe kell
hozni, hogy feladatának meg tudjon
felelni. Az adózó alanyok erősítése
nélkül ezek a feladatok meg nem
oldhatók. Ennek az országnak leg-
nagyobb adófizetője a mezőgazda-
ság.

Ha a mezőgazdaságot nem tud-
juk talpra állítani, nem tudjuk
az állami költségvetés egyensu-
lyát sem helyreállítani.

A második kérdés az állami beru-
házások kérdése. E téren is igen
nagy feladatok várnak a kormány-
ra. A harmadik kérdés pedig a tiszt-
viselői kérdés. Ez a kérdés még ma
sem került le a napirendről. Hogy a
kormány ezt a kérdést mind ez ideig
meg nem oldotta, az nem rajta mul-
lott, hanem pusztán az anyagi lehe-
tőségek hiányán. Ennek útját kellett
G-nben kitaposni. Kéri a miniszter-
elnököt, tájékoztassa a nemzetgyű-
lést és az országot a genfi tárgya-
lások anyagáról és azokról az er-
edményekről, amelyet a kormány ott
elért.

Gróf Bethlen István: Az inter-
pellációk előterjesztésénél együttesen
kíván majd válaszolni Marschall
Ferencnek és Beck Lajosnak.

Ezután folytatják a népjóléti tárca
költségvetésének tárgyalását, mely-
nél Szabó József, Petrovác Gyula,

Beck Lajos, Ehn Kálmán, Kiss Meny-
hért, Oberhammer Antal, Barla Sza-
bó József, Mauser Ernő, Mátéti
Viktor és Homonnai Tivadar szóla-
tak fel. Ezután az elnök felbesza-
kítja a vitát és a nemzetgyűlés a
népjóléti tárca költségvetését elfo-
gadta.

A napirendi javaslat elfogadása
után Pallavicini György örgróf és
Vass József többszöri felszólalása
után, akik a Pallavicini részéről
Vass Józsefet ért támadás fölött vi-
láztak, a nemzetgyűlés áttért az in-
terpellációkra.

Homonnai Tivadar három inter-
pellációja után Beck Lajos terjesz-
tette elő a mezőgazdasági hitel kér-
désében interpellációját.

Bethlen István gróf miniszterel-
nök kijelenti, hogy nem újabb köl-
csónért ment Genfben, sem kanosszát
nem járt, sem régi Bécsbe való uta-
zást nem tett. Ő a népszövetség pénz
ügyi bizottságánál volt, amely nem
politikai testület, azért, hogy a sza-
nállással kapcsolatos gazdasági ne-
hézségekből kivezető gazdasági utat
együtt keressék. Ismerteti ezután a
saját használatra való dohánytermé-
lés engedélyezésének megszünte-
tésének szükségességét. Elmondta,
hogy tárgyalt a tisztviselők helyze-
tének javítása érdekében, azonban
végül is csak annyit tudott elérni,
hogy a tisztviselők előleg jellegével
bíró segítséget kapjanak és pedig
egyik részben március közepén, má-
sik részben május közepén és az
összeg egynegyed résszel kisebb,
mint az egyhavi fizetés. A végleges
rendezés az új költségvetésben fog
megtörténni. Sajnos, e segítséget a
nyugdíjasoknak nem adhatják meg.
A hosszú lejáratu, elsősorban agrár
hitel, amelybe természetesen a
községek és városok hitelszükséglet-
tét is bele kell érteni, meg kell ol-
dani. Ez igen nehéz, mert a londoni
és amerikai pénzpiacok egyáltalán
nem ismerik a záloglevél üzleteket.
A kormányának egyrészt vissza kell
állítani a világpiacon bizalmát, más-
részt új üzletágot kell belvinni.

A pénzügyi bizottság hozzá is já-
rult a záloglevelek gondolatához.
A kormányának már is tekintélyes
összeg áll rendelkezésére. Semmi-
féle kényszerkölcsönről szó sincsen.
A járadék levelekben semmiféle
előnyt nem vár. A föld szabad ren-
delkezést vissza fogják állítani. A
beruházásokat programszerűen a
költségvetési év második felében
meg fogják kezdeni.

Az ülés ezzel véget ért.

Március hó 1-étől három óra a záróra.

Budapest, febr. 18. A főkapitány
javaslatára a belügyminiszter
megengedte, hogy március hó
1-től 2 óra helyett 3 óra legyen az
általános záróra.

HERCZEG ANNA

modellházában
Piac-utca 41.

Női- és leányfelöltők

Szőrmézett velour-
Posztó-
Piüsch-
Bársony- } kabátok

Szőrme bundák, sző-
vet- és selyem divat
ruhák, — Jumperek, —
blousok, aljak, pon-
gyolák, boák és mu-
fok nagy választék-
ban a legolcsóbban.

Debrecen város diszközgyűlése Jókai centennáriumán.

Azok között az ünnepségek között, melyeket a tegnapi nap folyamán nemcsak Debrecen, hanem az egész ország Jókai Mor emlékének szentelt, bizonyára egyik első helyen áll Debrecen város törvényhatóságának diszközgyűlése. A város háza díszteremét 11 órára nagy és előkelő közönség töltötte meg; a karzaton díszes hölgyközönség foglalt helyet. A halhatatlan regényíró emléke egyesítette egy órára a város intelligenciáját, hogy lerója hódolatát a hatalmas géniuszának.

A diszközgyűlés 11 óra után pár perccel kezdődött, a Városi Dalgyűlés „Nemzeti Hísekegy” számával. Ezután dr. Hadházy Zsigmond főispán szép szavakkal megnyitotta a közgyűlést:

A rohanó évek lázas munkájában álljunk meg egy percre és emlékezzünk meg hazánk egyik legnagyobb fiáról, Jókai Mórról, mert ez a legkevesebb, amit ez a nagy író megérdemel tőlünk. Ma van száz esztendője, hogy az Isten kifogyhatatlan kegyelme nekünk adta őt. Debrecen szab. kir. város hű és méltó önmagához, mikor ünnepet ül, mert nemcsak az országnak egyik legkimagaslóbb fiát, de egyúttal diszpolgárát is ünnepli. Legyen emléke áldott és mindazoké, akik róla megemlékeznek. Szívvel üdvözlö a megjelenteket, a közgyűlést megnyit-

ja és felkéri dr. szentpéteri Kun Béla egyetemi tanárt, az ünnepély szónokát emlékbeszéde megtartására.

Szentpéteri Kun Béla mondja el ekkor magas szárnyalású, hatalmas koncepciójú és mély gondolatokban bővelkedő emlékbeszéde. A beszédet lapunk vezető helyén teljes egészében közöljük, így ezen a helyen nem emlékszünk meg róla.

A nagy hatást keltő és percekig tartó tapssal jutalmazott beszéd után dr. Csűrös Ferenc kultúrta-nácsnok terjesztette elő a városi tanács javaslatát Jókai emlékének megörökítésére vonatkozólag. Vákolja Jókai működését és nagy jelentőségét; ismerteti Jókainak és Debrecennek szoros kapcsolatát. A város a jubileum alkalmával 800 aranykoronát irányzott elő a költségekre. Ebből megírta dr. Zsigmond Ferenc egyetemi magántanárral Jókai életrajzát, különös tekintettel a debreceni vonatkozásokra, megrendeli két példányban a nagy költő ez évben új kiadásra kerülő összes műveit, végül Jókai Mór emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg.

A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadja. A lélekemelő és magas színvonalú ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

Debrecen ünnepli a százesztendős Jókai Mórt

Lelkes ünnepségekkel adóztak a legnagyobb magyar mesemondó emlékének.

Az alföldi nagy metropolisz lelke felfigyelt és meleg szívvel ünnepelte centennáris évfordulóján Jókai Mórt. A tavaszi szélben lobogó zászlók, szolozsmás templomok, ünneplő ruhás ifjak és felnőttek impozáns serege, a szó és betű áradata hirdette a legnagyobb magyar mesemondónak emlékezését a legmagyarabb városban. Debrecen falai között annál őszintébb és forróbb volt a hódolatnak a külső megnyilvánulása, mert Jókai Mór szellemi és testi élete sok-sok vonatkozásban összefonódott ezzel a várossal, ennek a városnak a történelmével és lakóival.

A halhatatlan író emlékének szentelt ünnepségekről az alábbiakban számolunk be:

A ref. tanítók Jókai ünnepe.

A debreceni református tanítótestület a centennárium napján, február 18-án, délelőtt az egyházi tanács-teremben tartott ünnepi közgyűlést keretében méltó módon áldozott a „tanítók tanítója”, a halhatatlan nagy mesemondó: Jókai Mór emlékének. Mocsáry László kegyeltes hangja, emelkedett elnöki megnyitója után Szabó Károly és Kovács Kálmán Jókai-verseket szavaltak, teljes átérzéssel és előadó-művészettel. Az ünnepély gerincét Törös Károly Jókai méltatása képezte. Egészen új és meglepően mélyreható szempontok szerint állította elénk a költőfejedelem csodálatos zseniét, s frappáns érvekkel verte vissza egyes rosszhiszemű bírálóknak Jókai nimbuszát tépdeső kritikáit. — Csaknem egy órási előadása mindvégig lebilincselve tartotta az elragadtatott hallgatóságot. Ifj. Jámber Lajos ez alkalomra írt következő ódáját adta elő:

Tanítók tanítója.

Tanító-testvérek, szürke robotos társak,
Magyar éjtszakában pislogó kis mécsesek,
Fel a szívvel most és a száz esztendő távlat
Ködében ringó kis bölcső felé néz-
tek!

Fény árad belőle, mint Betlehemben régen,
S botor határon túl láng szökken fel az égig
És a fénylő csodát egész földkerekségen
Századok múlva is levett kalappal nézik.

Elárult, megrabolt, maroknyi magyar nemzet,
Tétlenül búsongó ezeréves hon üszkén,
Jókai nevére lehajtott fejet felvet
S „Enyém volt ő!” — kiáltja a világra büszkén.
És ellenséges, nagy, messiás orszá-
gok népe
Az ünnepi fényre egy percre felénk figyel,
S ki meg sem látott s szánt millió magyart estébe:
Most e koldus néptől mégis egyet irigyel.

Amikor ünnepel az egész magyar nemzet,
Óh, hogyné áldozna a mi rendünk is ottan!
S ha Jókainkra a magyar nép büszke lehet:
Tanító-szívünk még százszor büszkébben dobban!
Tanító volt ő is: egy nemzet tanítója:
Fél-századnál tovább neki szórta kincseit!
Ha ő nincs: a lelkünk mily sívár, szegény volna!
S szebb magyar jövőnek reménye se lenne itt!

Neki köszönhetjük a legtöbb ideálunk,
Multunk lelkesítő, drága, mesés képeit;
Az ő álmaival gazdagabb a mi álmunk,
S hinni eszményekben, s halni értük — ő segít!
Ha csüggeteg szívvel, meghasonlott lélekkel
Dicső mesterünk lábához menekülünk:
Ránk néz szelid szeme, s mihelyt mesélni kezd el,
Tűnik a mocsár és megszépül minden bűnünk.

Jókai! mesterünk! tanítók tanítója!
Ne hagyj magunkra a csuf magyar éjtszakában!
Isteni mosolyod elcsüggedéstől ójja Testvérink lelkét a nehéz nagy munkában!
Add hogy, nevelve jobb s nemesebb nemzedéket,
Ajkunkról meséid édes méze csorranjon,
S hogy — még az öregeink se legyennek vénnek
E nemzetfamasztó titkos, békés, szent harcra!

A tartalmas és lelkes, vendégektől is népes ünnepi közgyűlést a tanítói vegyeskar precízen előadott Hísekegy-je s a Himnusz berekesztette.

A ref. főgimnázium ünnepe.

A debreceni református főgimnázium tegnap délután fél 6 órakor az intézet tornatermében Jókai centennáris ünnepélyt rendezett, melynek tartalmas műsorát a megjelent közönség a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta.

Az ünnepélyt Nagy Sándor vezetésével a főgimnáziumi énekkar nyitotta meg. Jókai „Dózsa György” című színművéből énekelt az énekkar szép összhanggal. Ünnepi beszédet mondott dr. Zsigmond Ferenc tanár a nagy mesemondó királyunk százéves centennáriuma alkalmából. Pethő Sándor VII. osztálytanuló Pallarasi Zebulon leveléből (Jókai: Űstökös 1880.) adott elő. Bóka kesergőjét Block József átiratában a főgimnáziumi vonósnegyes játszotta el óriási siker mellett. — A esztendő krónika (jelenet). Ezután Jókainak „És mégis mozog a föld” című művéből dr. Besseney Lajos tanár által színpadra alkalmazott jelenetét a következő személyek játszották el ügyes készséggel: Jenő Kálmán: Besse Miklós 8. o. Borecsay Mihály: Pethő Gábor 7. o. Barkó Pali: Diószeghy János 8. o. Csuka Feri: Rózsa Tibor 6. o. Biróczy Sándor: Besseney György 7. o. Muskotályi professzor: Fábian Gyula 8. o. Iskolaszolga: Pokoly László 6. o. Nagy korezmáros: Csánderffy Ferenc 8. o. I. esküdt diák: Gál György 8. o. II. esküdt diák: Stepper Károly 6. o. tanuló. Theologus diákok.

Repülj fecském... régi magyar népdalt a főgimnáziumi zenekar játszotta.

Az ünnepély tiszta jövedelmét jótékony célra fordítják.

Az állami főreáliskolában.

Nagyszerű ünnepélyt rendezett szerdán délután 5 órai kezdettel az állami főreáliskola Jókai centennáriuma alkalmából, melyen a közönség iskolai ünnepélyen szokatlanul nagy számmal jelent meg. Az ünnepélyt az intézeti énekkar a „Jókai himnusszal” nagy sikerrel nyitotta meg. Dr. Zalai János, az intézet igazgatója rövid, hangulatos beszédével kiemelte a nap jelentőségét. Lukács Miklós VII. osztálytanuló részletes és igen érdekes képét adta Jókai életének. Jókainak Liszt Fe-

Házakat és embereket temetett el a hólavina.

Milánó, febr. 18. A felső olaszországi Alpokban a nagy havazás következtében több lavina gördült le a hegyekről, amelyek számos lakóházat a bentlétőkkel együtt elpusztítottak. Berluino tartományban a lavina Castella Vaco mellett négy embert temetett maga alá. Soldanóban egy embert sodort magával. A napok óta dű-

renc megzenésítette romantikus költeményét: „A holt költő szerelmét” Ludeser Ferenc V. o. tanuló szavalt nagy hatással. A művész zongorkísérettel Strohbach Jenő jh., az intézet volt növendéke szolgáltatta. Balla György VIII. osztálytanuló, az Önképzőkör elnöke rövid, színes, megragadó szavakban emelte ki Jókai rendkívüli jelentőségét. Most következett a műsor legérdekesebb száma: Jókai „Könyves Kálmán” c. drámája IV. felvonásának az előadása. Ingolf sz. repét Reithoffer Ilonka bh. kedves egyénisége, szíveshöz férköző hangjával és megjelenésének bájjával művészi fokra emelte. A férlistereplők: Ruzicska Gyula (a király), Barta L. (Almos herceg), Szöllőssy Imre (a kis Béla), Tokay J. (a nádor) és a néma szereplők mind pompásan megállták helyüket. Oláh Gábor tanár Jókai hatásának 5 tényezőjét emelte ki. A nagyszerűen sikerült ünnepélyt az ifjusági énekkar Jókai dala zárta be.

A terem zsufolásig megtelt közönséggel, annyira, hogy az intézet 400 fős ifjusága kiszorult. Ezért az intézet igazgatósága ma, csütörtökön délelőtt 11 órakor teljes egészében megismétli az ünnepélyt.

Kedves feltűnést keltett a közönség körében a csinos, művészi kiállítású új színpad, melynek a felállítása dr. Zalai János igazgató érdeme.

A polgári fiúiskola Jókai-ünnepélye.

A polgári fiúiskola tegnap délelőtt tartotta sikerült ünnepélyét. A Himnusz után Gyemes György IV. osztálytanuló nagy hatással szavalt a Havas Istvánnak prólogusát. A hatalmas és szép gondolatokban bővelkedő ünnepi beszédet Herotelendy Vilma tanárnő mondta. Az ifjusági zenekar magyar népdalokat játszott. Nagy Károly III. osztálytanuló szépen szavalt „A komáromi fiú”-ból részletet. Az énekkar sikerült száma után Pilka János III. o. tanuló megkapóan adta elő Wlassics: „Mond mesét Jókai!” c. költeményét. A nagy sikerű ünnepélyt az ifjusági zenekar indulójával zárult.

A református tanítóképző ünnepélye.

A református tanítóképző tegnap délután 4 órakor tartotta emlékünnepélyét a kollégium dísztermében. A Himnusz eléneklése után Milák Jenő V. osztálytanuló szépen adta elő Havas Istvánnak ez alkalomra írt prólogusát. Az ifjusági énekkar tökéletesen énekelte Szentgály: „Ünnepi kar”-át Bodnár Lajos zenetanár vezetésével. Az ünnepi beszédet Áts József IV. osztálytanuló mondta el, nagy hatást keltve. Wlassics: „Mond mesét Jókai!” című költeményét Nácsa Antal önképzőköri elnök szavaltta nagyon szépen. Nemcs Imre és Zsádon Antal tökéletesen, kellő tudással adtak elő egy zongora számot. Joó Imre Jókainak „Mikor engem legelőször iskolába vittek” című monológját adta elő igen ügyesen. Az ünnepély a zenekar Hönvé indulójával zárult.

Vád alá helyezte a debreceni törvényték Fazekas Sámuel.

Farkas Sámuel, a Miskolcon megjelenő „Reggeli Hírlap” főszerkesztője a múlt évben a lap egyik számának vezércikkében foglalkozott az orgoványi esettel és éles hangú támadást intézett a kecskeméti törvényték bírái ellen, s őket részrehajlással vádolta meg.

Ebben az ügyben kedden ült össze a debreceni törvényték vádtanácsa és Fazekas Sámuel főszerkesztőt dr. Fényes Endre képviselte.

Hosszas tanácskozás után a vádtanács Fazekas Sámuel főszerkesztőt a magyar bíróság megrágalmazásáért vád alá helyezte.

Az OMGE a földhasznóbérek aranykoronában fizetése ellen.

Budapest, február 18. Az Országos Mezőgazdasági Kamara a buza hasznóbérek ügyében a földművelésügyi miniszterhez a következő jelentést intézte:

Az utóbbi időben a termés, különösen pedig a buza ára lényegesen emelkedése folytán a földbérlok szabadulni óhajtanának a magas áru termények fizetésétől és termés helyett aranykoronába óhajtanák átválttatni a béreket oly módon, hogy

annyi aranykoronát fizessenek egy mázsa termés helyett, mint amennyi aranykorona volt az illető termés középárfolyama 1903-1914. években.

A múlt évi termés rosszul sikerülte miatt a bérlők súlyos helyzetbe kerültek, az Országos Mezőgazdasági Kamara kivánságukat még sem tartotta helyesnek, mert amikor a bérlők a megállapodást terményekben kötötték, vállalták a kockázatot. Figyelembe kell venni azt is, hogy az áringadozás, amely most pillanatnyilag ugyan a bérlőkre nézve kedvezőtlen, a szerződés eddigi tartama alatt gyakran a bérbeadókra nézve volt kedvezőtlen. Ezek alapján

az érvényben levő földhasznóbérelti szerződéseknek

a földbérlok által kért olyan értelmű megváltoztatását, hogy a terményekben kikötött hasznóbér a termények áráról függetlenül pénzértékben állapíttassék meg, nem tartja indokolt-nak.

sőt a magánjogi szerződések indokolatlan megsértését véli. Mivel azonban tagadhatatlan, hogy különösen a múlt évi rossz termés folytán a bérlő társadalom egyrésze válságos helyzetbe került, szívesen látna olyan békés megoldást, amelylyel sikerülne az ellentéteket kiegyenlíteni és a hasznóbéreltetek a mostani válságon átsegiteni.

Egészen más szempontból követeli azonban a kisbérletekre nézve a beavatkozást. Ezeknél olyan magas hasznóbérel lehet találkozni, amely nem áll arányban a szerződések kötésének körülményeivel. A kamara a nincstelen tömegek legvégső kizsákmányolását látja fenforogni s azért kimondta, hogy szükségesnek lát a kormányzat részéről olyan gondoskodást, amellyel a kisebb hasznóbérlők a föld rendes hozadékával arányban nem álló terménymennyiségek és egyéb szolgáltatások teljesítésétől megóvassanak.

Othó ékszerész gyilkosai elakarták távolítani a Bethlen-kormányt.

Szenzációs politikai leleplezések a „Cselekvő Magyarok“ bünpörében.

Budapest, febr. 18. A budapesti büntető törvényszék dr. Langer Jenő kuriai bíró elnöklésével ma kezdte tárgyalni Othó Lajos budai ékszerész kegyetlen meggyilkolásának és kirablásának bűnügyét. A vádlottak Bedő József 26 éves magánhivatalnok és Dula József államvasuti tisztviselő.

Poniban 9 órakor vonul be a tanács és megállapítja, hogy a 23 megidézett tanu között mindössze 13 van jelen. A bíróság az ügyész indítványára elrendelte a távollévő tanuk elővezetését.

A személyi adatok során Bedő és Dula kijelentik, hogy mind a ketten erdélyi menekültek. — A vádirat ismertetése után Bedő kihallgatásátszkezd meg az elnök.

— Nem érzem magam bűnösnek. — kezdi vallomását Bedő. — 1923 februárjában elhatároztam magam, hogy egyesületet alakítok, amelynek messzemenő céljai lesznek. A Bethlen-kormány politikájával nem voltam megelégedve, felmentem tehát Csilléry Andrásához, hogy vele megbeszéljem az ügyet.

A „Cselekvő Magyarok Táborá“-nak megalakítását határoztam el.

Juniusban tárgyalni kezdtem Du-

ALTESSE
CIGARETTAPAPIR ÉS HÖVELY

lával és másokkal is a fölött, hogy valami módon meg kellene akadályozni, hogy a kormány politikáját tovább folytathassa. 1923 június 7-én kényszerültem a Várat.

Az elnök: Arra válaszoljon, hogy mit tud Othó ékszerész meggyilkolásáról.

Bedő: Amit a rendőrségen kikényszerítettek belőlem. Nem mondom, hogy megverték, de fenyegetésükkel elértek azt, hogy félelmemben mindent beismertem.

Az elnök: Itt van már megint a mostanában annyira szokásos védekezés.

Bedő: Mert attól féltem, hogy Hetényi visszavitet a rendőrségre.

Az elnök most ismerteti Bedő első rendőrségi vallomását, melyben hatóságai tanuk jelenlétében

Bedő beismerő vallomást tett, amelyben elmondta, hogy este 8 órakor, mikor Othó az öreg házvezetőnővel kiment az utcára, Dula elébük állt és valami Schmidt nevű ember után kezdett érdeklődni.

Bedő, aki eddig a kapu alatt húzódott meg, hirtelen előugrott és rohamkésével átmetszette az öreg ékszerész nyakát.

A kapukulcsot erre Bedő kivette Othó zsebéből, kiugrott Dula elé és odaszólt: Fussunk, mert le szurtam az öregot.

— A kezem csupa vér volt, Mikor hazamentem, a telefonkönyvből gazdag zsidó tőzsdebizomá-

nyosoknak a névsorát irtam ki.

Az elnök most megkérdezi Bedőtől, hogy milyen célja volt ennek a jegyzéknek az összeállításával.

Bedő: Kétezer példány verseskötetem jelent meg Örökségem címmel és ezt a könyvet több vagyonos uriembernek akartam elküldeni.

Az elnök további ismertetése szerint Bedő január 21-én azonban új vallomástételre jelentkezett és visszavonta összes előző vallomásait.

— Fehér glazkesztyűm ottveréstől lett véres. — mondotta most már Bedő — Othó ékszerész meggyilkolásához semmi közöm. Friedrich István szisztémája szerint akartam eltávolítani a kormányt és a rendőrségen jobbnak láttam a gyilkosságot vállalni, nehogy politikai tervem felől kezdjenek vallatni. Azt hittem, hogy Bethlen megbukik és jön egy intranzigens keresztény kormány, amely majd kiszabadít fogságomból. Az elnök a bűnjelek közül előveszi és felmutatja a borotvaéles rohamkést.

Bedő beismeri, hogy a rohamkés az övé, de tagadja, hogy ezzel metszette volna el az öreg ékszerész nyakát.

Dula József kihallgatása

következik. Az elnöknek arra a kérdésre, hogy mire kellett neki a revolver, Dula a következőképpen válaszolt:

— 1923 júniusában a Lehner-Lendvai választására szereztem be a revolvort, hogy mikor a zsidók szavazni mennek, a levegőbe löjjek vele és megijesszem őket.

Augusztus 7-én Dula a vizsgálóbíró előtt összes rendőrségen tett vallomásait visszavonta.

Az elnök: Bántották magát a detektívek?

Dula izgatottan ugrik fel a helyéről és kiabálva mondja:

— Még csak az kellett volna, hogy hozzám nyuljanak! Átharaptam volna a torkát annak, aki hozzám nyul! Engem ugyan nem üt meg soha senki.

Ezután

Othó házvezetőnője, Schrenberger Jozefin

áll a bíróság elé. A magával tehetetlen öreg asszony tiltakozik az ellen, hogy az ő régi barátját, aki a menhelyről szökdösött be némelykor az ő látogatására, gyanúsítsák öreg ura meggyilkolásával. Megesküszik vallomására, hogy nem az öreg Saudner volt a gyilkos. Szembesítik az öreg asszonyt először Dulával, majd Bedővel.

Langer elnök felszólítja Dulát, intezze az öreg asszonyhoz a következő kérdést:

— Itt lakik-e Schmidt nevű ember?

Dula egészen halk hangon, látszik rajta, hogy elváltoztatja a hangját, fordul a kérdéssel az öreg asszonyhoz. Az elnök erélyes felszólítására azután igazi hangján ismétli meg a kérdést. Az öreg asszony nem tud biztosat mondani.

Langer elnök rövid tanácskozás után kihirdeti, hogy a tanu csak a nyomozó detektívek kihallgatása után fogják megesküdni.

Ezután

Szautner Ferenc napszámós

Othó ékszerész házvezetőnőjének öreg barátja következik a tanuk sorában.

Langer: Mióta ismeri Schrenberger Jozefint?

Szautner: 25 éve már.

Langer: Szokta önt segíteni?

Tanu: Szokott adni néhány forintot.

Az elnök: Miért adott önnek pénzt? Rokona talán?

A tanu ezután jó öt percig tartó dadogás után elmagyarázza, hogy a házvezetőnő öccse elvette feleségének hűgát.

Elnök: Mikor és hogyan tudta meg, hogy Othó ékszerészt megölték?

Szautner: Reggel a ház elé jöttem, mint rendesen, hogy Jozefinával beszéljek, de he volt zárva minden. Láttam, csendes a ház, Jozefina nem jön ki, erre megharagudtam és elmentem Kőbányára.

A bíróság úgy határozott, hogy a nyomozó detektívek kihallgatásáig függőben tartja a meghíreltetést.

A detektívek Bedő és Dula töredelmes vallomásáról

Angyal László detektívfelügyelő a nyomozás munkájáról tesz részletes vallomást. A kapu alatt találta a meggyilkolt öregot. Megtudták, hogy az öreg asszonynak van egy öreg barátja. Fel is hajtották az öreg Szautnert, de a nyom rossz volt. Ekkor bizalmasan jelentették a főkapitányságnak, hogy Bedő és Dula fenn jártak a Várban és nagyon gyanúsán viselkedtek. Egy szót se kellett nekik szólni, amikor Dula már töredelmesen beismerte a gyilkosságot s utána Bedő is.

— Elkaptam, földhöz vágtam és a rohamkésrel átvágtam az öreg ékszerésznek a torkát — mondotta vallomásában Bedő. — Mikor a helyszínére kivezettek, azonnal megmutatta, hol rejtőzött el.

Lengyel János főfelügyelő a következő tanu, akinek a vallomása szerint is az öreg Szautner alibit igazolt és így ügye tisztázódott.

Angyal és Lengyel főfelügyelőket a bíróság megeskette vallomására.

Angyal detektívönök megeskete után felállott Bedő és kijelentette, hogy hallomása szerint az Ötvös-csoportból ebből az esetből kifolyólag nyolc detektívet gígesztettek fel.

— Akkor hát ne gyanúsítson — szólt rá az elnök és leülteti.

Rosenberg József kőműves, aki aznap ott dolgozott, látott egy embert Othó háza körül a gyilkosságot megelőzően.

— Megismerné azt az embert? — kérdezi az elnök, miután Dulát felállította.

— Nem, — feleli Rosenberger.

Dula egészen kipirul, megkönnyebbülten pödörgeti hajuszát a kőműves kijelentése után.

A vád koronatanúja.

a meggyilkolt Othó ékszerész házához egészen közel lakó Baral Róza 18 éves tisztviselő ezeket vallja:

— Aznap este nyolc órakor Othó két emberrel beszélgetett. Az egyik azt kérdezte tőle, lakik-e ott egy Schmidt nevű ember? Rövid idő múlva kiáltást hallottam, az ablakhoz futottam és két embert pillantottam meg, amint az ékszerész házából kiszaladtak.

Az elnök: Vigyázzon minden szóra. Egy, vagy két embert látott?

A tanu: Kettőt láttam a kapuban.

A tárgyalást péntek délelőttre halasztotta a bíróság, amikor a hátralevő tanukat hallgatják ki.

JÓ ÉS OLCSÓ FÉNYKÉPEKET CSAK
BAGOSSY SÁNDOR
készít. — Egyház-tér 3-ik szám alatt

HIREK

Naplirend:

Február 19., esütőtörök. Protestáns: Zsuzsanna, római katolikus: Konrád, görög katolikus: Arkip. Napkelte 7 óra, napnyugtá 5 óra 28 perc.

INGYEN KAP EGY GYÖNYÖRŰ kiállítású és érdekes börtalmu NAPTART, HA 3 ELŐFIZETŐT GYŰJT az EGYETÉRTÉSRE. Az EGYETÉRTÉS élénk hírszolgálatával kimerítő és részletes tudósításával teljes megelégedését érdemelte ki t. olvasóinak. Az EGYETÉRTÉS előfizetési ára havonként 35,000 korona. Lelkész, tanító és tisztviselő urak magas kedvezményt kapnak.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. A város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken délután 4 órakor tartja ülését. Az ülésen, mely a 26. vagy 27-ére tervezett városi közgyűlés előkészítését célozza, több fontos tárgyról lesz szó, mint a juhvásár engedélyezéséről, a kaszálók rendezéséről, a februári indemnitás meghosszabbításáról, továbbá a Váserpénztári részvények jegyzéséről.

Milleker és Hankiss professzorok előadásai. A Népszerű Főiskolai Tanfolyam francia ciklusának utolsó előtti előadónapján, ma délután öt órakor Milleker Rezső egyetemi tanár Franciaország földrajzáról, — Hankiss János egyetemi tanár pedig Párisról tart előadást. — Mindkét előadást a kollégium dísztermében tartják.

Megjelent Szathmáry Zoltán: A debreceni színház története. — Kapható Méliusz könyvkereskedésben.

A város diákjóléti célokra szolgáló adományából a segély iránti kérvényeket február 24-én déli 12 óráig kell beadni a tudományegyetem quæstorii hivatalában. A részletes feltételek a questura és a dékáni hivatalok hirdetési tábláin olvashatók.

Megjelent Mácsay Sándor Emlekezete. Ára 5,000 K. Kapható Méliusznál.

A Szepesti-Szövetség társas összejövetele a Gambriusban. E hó 21-én szombaton, este 8 órakor a szepestiek a felvidéki testvéreikkel a Gambriusban társas összejövetelt tartanak. Az összejövetelre felhívjuk a tagok és érdeklődők figyelmét.

A Debreceni Képes Kalendárium ára 35,000 korona. Viszonteladónak magas engedmény. — Kapható a Méliusz könyvkereskedésben.

Ivott már SALVATOR sört? Elvezte nemes ízét? Rubin színét? Tejszínszerű habját? Erezte gyógyító hatását? Frissen csapolva kizárólag a Bikában és az Angol Királynőben.

Az időjárás. A meteorológiai Intézet jelentése: Hazánkban az idő kissé lehűlt, de enyhe jellegét megtartotta. A hőmérséklet éjjel több helyütt a fagypontra süllyedt. Kisebb eső még tegnap délelőtt is előfordult. Időjelöllet: Enyhe és túlnyomóan száraz idő, helyenként enyhe éjjeli faggal.

Irószer és irodafelszerelések legnagyobb választékban a Méliusznál.

Fábry Kálmánt előzetes letartóztatásba helyezte a vizsgálóbíró.

A volt főhadnagy a kihallgatáson ugyanazt vallotta, mint a rendőrség előtt. — Szathmáry Tivadar még nem nyerte vissza eszméletét.

Tegnap délelőtt 12 óra után vették dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbíró elé a szándékos emberölés kísérletével vádolt Fábry Kálmánt. Mintegy két óra hosszúságú tartott a volt főhadnagy, banktisztviselő kihallgatása és a vizsgálóbírónak körülbelül ugyan azt mondta el teljes részletességgel, amit már a rendőrségen tett vallomásával kapcsolatban már ismert olvasóink előtt. Változatlanul kitért amellett, hogy nem megfontolt szándékkal, hanem beszámíthatatlanságig felindult lelki állapotban lőtt rá Szathmáryra. A kihallgatás után

a vizsgálóbíró kihirdette Fábry előtt a letartóztatásról szóló végzést.

Ezzel szemben Fábry védője: dr. Gábor Jenő utján felfolyamodásában szabadlábra helyezését fogja kérni a vádtanáctól. A kéressel a napokban foglalkozik majd a törvényszék vádtanácsa.

Az áldozatnak, Szathmáry Tivadar állapotja változatlan. Kint

jártunk a klinikán és szomorúan láttuk a fakó arccal, lehunyt szemekkel, ziháló mellel szenvedő fiatal embert a spanyolfalakkal elkülönített ágyában. A fején köröskörül kötés, balszeme véraláfutástól kék. Tegnap óta erős sebláza van. A lélegzés és a pulzus azonban elég jó. Az orvosok nem adták fel a reményt, hogy megmentsék az életnek és a kritikus fordulatot ma éjszakára várják. Egyesek véleménye szerint, ha életben marad Szathmáry, akkor sinyleni fogja a sérülését a golyó roncsolása nyomán vagy bizonyos képzet komplexumok kiesnek majd a szerencsétlen ember öntudatából. Vagy a beszélőképességét veszíti el, vagy a gondolkodása lesz hibás.

Megérkezett a távirat nyomán Debrecenbe az áldozat édesanyja is és tegnap könnyfakasztó jelenetek között nézte meg fiát, aki azonban nem tudta viszonzni a szerető és szenvedő édesanya forró csókjait.

FARSANGZÁRO & NAGYSZABÁSÚ

ÁLARCOS BÁLT

rendeznek a debreceni nyomdászok február 22. napján, a Munkás Otthoban, melyre tisztelettel meg hívják a n. é. közönséget

Három, mindenkit érdeklő, páratlanul nagy szenzáció van a Színházi Élet legújabb számában. Ince Sándor népszerű hetilapja teljes egészében közli a Szulamit című operettet, amely még soha nem jelent meg nyomtatásban. A másik nagy szenzáció a Fővárosi Operett Színház Halló Amerika négy oldalas sláger kottája: Katóka, légy a bábám. A harmadik szenzáció Heltai Jenő új novellája. Ezen kívül hű krónikása a Színházi Élet a vidék társadalmi életének is és közli a legújabb pesti bálakat fényképben. Karinthy Frigyes, Szász Zoltán, Fazekas Imre, Nádas Sándor, Kálmán Jenő irtak nagyszerű cikkeket az új számban, amelynek érdekes mozirovata Váró Andor cikkét közli Gloria Swanson házasságáról és Petrovich Szevetislávról. Gazdag vidéki rovat, aktuális sport, autó, dívat, zene, képzőművészet teszi nagyszerű olvasmánnyá a Színházi Élet új számát, melynek ára 8000 korona, negyedévi előfizetés 80,000 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébetkörút 29.

Szepessy Ferenc tánciskolájában az új táncanfolyam hétfőn veszi kezdetét. Diákoknak délután 6-8 ig; kereskedők és iparosoknak este 8-10 ig. Beiratás Simonffy-u. 1 c.

Varrógép javítások lelkiismeretesen és legolcsóbban Singer Co. varrógép részvénytársaságnál. — Debrecen, Piac-u. 79.

Új telefonkönyv jelenik meg. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 23081-1924. számú rendeletével meg bízást adott a Postás és Táviró Banknak új vidéki (Interurbán.), az egész ország előfizetőit magában foglaló betűrendes telefonkönyv kiadására. Ezt a könyvet legutóbb 1922 novemberben hivatalos kiadományként a m. kir. posta adta ki. Az országos betűrendes telefonkönyv Szaknévsorral fog megjelenni. A könyv most van összeállítás alatt, miért is felhívjuk a telefon előfizetőket, hogy amennyiben cégüket úgy az Országos Betűrendes Telefonkönyvben, mint a Szaknévsorban több helyen kívánják szerepeltetni, e kívánságukat a Szerkesztőség (Budapest, IX. Lónyai-utca 41., Telefon: József 155-68.) és kiküldött munkatársunkkal haladékok nélkül közölni sziveskedjenek.

Megjelent a „Kincses Kalendárium” 1925. évre. Ára 70,000 kor. Kapható Méliusznál.

Cigarettazik Ön?
Sodorion Janina papirt!

Kiadó bolthelyiség. Arany Bika Szálloda halljában üzletnek, vagy irodának azonnalra szabadkézből. Értekezhetni Bika Szálloda irodájában, félemelet 15. szám.

Előjegyzési, fali tömbnaptárak nagy választékban a Méliusznál.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Febr. 19. Legénybucsu, operett.
Febr. 20. Csak azért is, vigjáték.
Bemutató előadás. D) bérlet.

Jókai-est a színházban (Diszelódás.)

Jókai születésének századik évfordulója alkalmából a Csokonai színház diszelódást rendezett tegnap este, három Jókai szindarab egyfelvonása reprezentálván a műsorban a költőkirály zsenijét.

A debreceni közönség azonban egyáltalában nem honorálta kellőképpen a szinigazgatóság kegyeletes és irodalom-művészeti törekvéseit s a bérletes előadáson félig sem telt meg a nézőtér. Ezek után igazán kíváncsiak vagyunk, hogy milyen világ-költőnek kellene megszületnie s milyen fajsúlyu zeneszerzőnek meghalnia, hogy az azok nevével kapcsolatos alkalmi diszelódás érdeklődést keltessen a közönség szélesebb körében is.

Folyton opera-zenét követel a színházi bizottság és klasszikus előadásokat. Ezzel szemben a legutóbbi két operaelőadás kiadásait sem bitosították az előadások bevételei, tegnap pedig az operai magaslaton álló klasszikus Jókai-Strauss-operettre és az író-költő fejedelem két klasszikus értékű drámájára a bérletközönségen kívül alig akadt publikum.

És mi szomorúan konstatáljuk, hogy a tegnapi diszelódás iránti reményességünkben csalódtunk. Mi ugyanis azt hittük, hogy ha másért nem, a legnagyobb magyar író és költő — Jókai emléke iránti tartozó kötelességből a legmagyarabbnak tartott Debrecen közönsége zsufolásig meg fogja tölteni a színházat.

„A szigetvári vértanúk” Jókai dráma gyönyörűsége első felvonásában és az „Arany ember” nagyszerű második felvonásában, Halassy Mariska, Thuróczy Gyula, László Gyula hamisítatlan művészetük legjavát hozták színpadra s a kisebb szerepekben Csapó Mária, Rajz Ferenc, Rolkó József, Halassy-né járultak hozzá a kifogástalan összeselekhez.

A „Cigánybáró” második felvonása is mintaszerű ensembelben került színre. Saffit Kóbor Irén énekelte, teljes művészi készségekkel énekekben s játékban egyaránt. Hangja soha sem csengett tisztábban, intonálása soha sem volt biztosabb s a Strauss-melódiák értelmezésében, interpretálásában kifogástalanabb. Bárdonyi Ferenc kulturált lírai tenorja most is teljes szépségében érvényesült, a címszerepben. Miniketten jelentős művészi sikert arattak, különösebben a nagy szerelmi kettősben. Gyöngyössi Mary meleg, drámai csengésű hangja a tercesben győzedelmeskedett s aratott sok tapsot.

A többi szerepekben az ismert jók Csolnakossy, Halassy, Szi-

gethy és elsősorban Krompachi István. A karok cigánykórusát is zajosan megtapsolták, míg a zenekar Müller Mátyás zseniális vezénylese alatt szintén elismerésre méltó produkált. (sz.)

Legénybucsu, ez a közkedvelt, mulattató, gyönyörű zenéjü operette kerül ma hosszas pihentetés után felújításra. A nagy szerű szerepeket Kóbor Irén,

Kovács Terus, Bárdonyi, Szegethy, Markovits, Hortobágyi játszik.

Eredeti premiéreje lesz pénteken Than Gyula: A mi falunk, Bogáti aranyasszony stb. kiváló szerzőjének legújabb pompás vígjátéka „Csak azért is!” D) bérletben kerül bemutatásra.

Marica grófnő olcsó helyárakkal vasárnap délután.

A debreceni vendéglős-bál.

A debreceni szállodások, vendéglősök, kávéosok és a debreceni pincéri kar a debreceni pincér-zakiskola javára 1925. évi március 5-én, csütörtökön este az Arany Bika szálloda dísztermében zártkörű bált rendez.

Belépőjegyek ára: Személyjegy 80.000 K. Pályajegy (4 személyre) 320.000 K. Hatszemélyes páholy 480.000 K. A jegyek árában a vígjátéki és forgalmi adó belfoglaltatik. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetések köszönettel fogadtatnak s nyilvánosan nyugtáztatnak. A zenét a m. kir. honvédszenekar Nóth Antal főkarmester vezetésével és id. Magyar Imre zenekara szolgáltatja. Kívánatra a meghívó felmutatandó. — Bál kezdete este 10 órakor. Bál-iroda: Gazdag József „Fehérló” szállodájában (Hunyadi-u. 1.).

Bálvédnökök: Ferjencsik Ottó m. kir. altábornagy, dr. Hadházy Zsigmond főispán, dr. Magoss György polgármester, Nagy József miniszteri tanácsos, Ghiczzy Tihamér dr. kerületi rendőrfőkapitány, Sággy Lajos rendőrfőtanácsos, Glück Frigyes, az Orsz. Vendéglős Szövetség díszelnöke, m. kir. kormányfőtanácsos, Palkovits Ede m. kir. kormányfőtanácsos, Keszei Vince, az Orsz. Vendéglős Szövetség elnöke.

Diszelnökök: Németh András, Dallmann Ferenc.

Elnökök: Kemény János, Kovács Aladár, Krausz Lajos, Lókody Sándor, vécei Nagy Endre, Németh Aladár, Németh Nándor, Németh Lajos, Rosenberg Sándor, Rosenberg Simon, Ungvári János, Weisz Ignác.

Alelnökök: Bernardin János, Kozma Sándor, Köszner József, Murakózy Kálmán, Neumann Sándor, Németh József, Philipp Jenő, Peti Lajos, Sandy Lajos, Süli Géza, Tatár Antal, Polster Adolf, a pincér szakiskola igazgatója, Breuer József, Dallmann Béla (Püspökladány), Fodor Mór, Fischer Jenő, ifj. K. Kovács József, Nánassy Lajos, Németh Zoltán, Propper Dezső, Ring Ferenc, Saltzer Sándor, Szegedy Vilmos és Szathmáry Zoltán, a vendéglős szakosztály titkára.

Pénztárnokok: Gazdag József, Glück Adolf, id. K. Kovács József, Rosenberg Dezső.

Ellenőrök: Dézsi László, Farkas József, Mózes Miklós, Marinczer József.

Táncrendező: Schaff János. — Cigányvajda: Szücs Gábor.

Háziasszonyok: Albert Lászlóné, Adler Miklósné, Arany Mi-

hálné, Baloghy Sándorné, Bakos Józsefné, Bálint Lajosné, Bay Sándorné, Bernardin Jánosné, Borgida Antalné, Borgida Farkasné, Boros Józsefné, Boreányi Antalné, Breuer Józsefné, Csapó Lászlóné, Csókás Jánosné, Dallmann Ferencné, Dailmann Béláné, Püspökladány, Danczinger Lajosné, Domán Dávidné, Diósy Árpádné, Eisenberger Dezsóné, Farkas Józsefné, Farkas Mihályné, Fekete Jánosné, Fischer Jenőné, Fodor Mórné, özv. Freudenberg Rudolfné, Fürst Béláné, Frommer Ferencné, Friedmann Zsigáné, Gazdag Józsefné, Géder Andrásné, Gömöri Menyhértné, Goldstein Nándorné, Görög Józsefné, Gyulai Józsefné, Habina Ferencné, Harsányi Sándorné, Hartmann Adolfné, Helló Imréné, Holb Imréné, id. Horváth Istvánné, ifj. Horváth Istvánné, Karincz Sándorné, Kandel Mártonné, Kemény Jánosné, Krausz Lajosné, Kövér Béláné, Kovács Lajosné, K. Kovács Józsefné, Kovács Aladárné, Kovács Károlyné, R. Kovács Józsefné, Kurucz Györgyné, Köszner Józsefné, Knöpller Béláné, Lévy Izsnóné, özv. Márton Lajosné, Márkus Jenőné, Marinczer Józsefné, Makay Károlyné, Molnár Lajosné, Molnár Józsefné, özv. Molnár Lászlóné, Mózes Miklósné, Mészáros Istvánné, Murakózy Kálmáné, A. Nagy Józsefné, B. Nagy Józsefné, B. Nagy Sándorné, C. Nagy Sándorné, Vécei Nagy Endréné, Nagy Imréné, Nagy Mártonné, Németh Nándorné, Németh Lajosné, Németh Józsefné, Németh Zoltánné, Némethy Lajosné, Neumann Sándorné, Papp Lászlóné, Papolezay Béjáné, Paczók Lajosné, özv. Péter Mihályné, Philipp Jenőné, Rosenberg Sándorné, Rosenberg Dezsóné, Rothmann Dávidné, Rölli Edéné, Récey Lajosné, Renka Józsefné, Ring Ferencné, Ring Jenőné, Szabó Gaborné, Szabó Józsefné, Szabó Mihályné, Szegedy Vilmosné, Sebestyén Lajosné, Schaff Gyuláné, Sandy Lajosné, Szklenár Józsefné, Süli Gézáné, Schwartz Miklósné, Schwéd Mártonné, Stefanszky Vencelné, Strasser Frigyesné, Saltzer Sándorné, Sztankovics Sándorné, Szura Andrásné, Szóke Lászlóné, Szlota Ferencné, Tatár Antalné, Tapler Istvánné, Tóth Lajosné, Torday Tivadarné, Tieffenthaler Istvánné, Tóth Imréné, Török Istvánné, Varga Lászlóné, Varga Gaborné, Vékony Lajosné, Hajduboszorény, Weisz Ignácné.

A rendezést kétszázötven tagú rendezőség végzi.

A debreceni törvényszék előtt Reisinger Ferenc nemzetgyűlési képviselő ügye.

Dr. Rézler Ervin debreceni törvényszéki bíró elnökletével tegnap ült össze a debreceni törvényszék vádтанácsa Reisinger Ferenc szociáldemokrata képviselő ügyében, akit dr. Fényes László ügyvéd képviselt.

A vádтанács Reisinger Ferencet sajtó útján elkövetett osztály elleni izgatás vétsége címén vád alá helyezte. Az ügynek az előzménye az,

hogy a múlt évben Reisinger Ferenc Percesen, a szénbánya telepen a munkások közt röpecdulákat osztott ki, amelyek izgató tartalmuak voltak.

A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága nemrégiben úgy határozott, hogy a képviselő mentelmi jogát felfüggeszti s őt kiadja a független magyar bíróságnak s így történt vád alá helyezése.

A hét végén dönt az ítélőtábla Szép Miklós fogvatartása ügyében.

A 160 milliós lopással gyanúsított Szép Miklós végzett gazdaszának általános figyelemmel kísért bűnyűgyében nem történt újabb fordulat. Mint az Egyetértés már tegnap közölte, a törvényszék vádтанácsa jóváhagyta dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbírónak Szép Miklós letartóztatásáról szóló végzését. Mert egyrészt indokolva látta a szokás veszélyének fennfor-gását, másrészt pedig az összeg nagyságát is figyelemre méltatta. A végzést azonnal kihirdették Szép Miklós előtt, aki védői dr.

Nagy János és dr. Öregh Béla útján most már a Táblához felebbezett a határozat ellen.

Erdeklődünk a kir. Táblán, ahol úgy informáltak, hogy most fogják kézhez venni a bűnper iratait és valószínűleg a hét végén fognak dönteni a felterjesztés ügyében. A közvélemény feszült figyelemmel várja a végső fokozható döntést ebben a bonyolult ügyben, ez a döntés azonban az eddigi jelek szerint a törvényszékihez hasonlóan, marasztaló lesz.

A TÁLTOSFIU.

— REGÉNY. —

Irtá: OLÁH GÁBOR.

XXXIX.

Maga is pompásan tudott feszíteni a bakon; nem nézett hajtsa közben se jobbra, se balra, csak előre, a két kedves ló füle közé.

Hamarosan megismerték a kocsin járó urak. Első fiákerese lett a városnak.

A bátyja, Bakó István, eleinte csak nevette. Azután elkomolyodott. Mikor pedig minden fuvert elkaparintott az orra elöl: elkezdte halálisan irigyelni. Az irigységből harag, a haragból idők folyamán gyűlölet nőtt. Meggyűlölte tulságosan nyalka öccsét, mert a pengők veszedelmes szaporasággal hullottak a zsebébe.

Bakó Mihály újra munka-sodorba került. Valahányszor új kanyarodóba jutott pályája, mindig örületes élet-hajrá fogta el a lelkét. Szinte reszketett a pénzkeresés, a vagyon-gözülés látától. Irtózatossá energiája ilyenkor lángot fogott, vad lobogással harsogta végig futó napjait.

Mindig lesben állott, mint a róka; bravuros ugrással kapta el társai elöl a kínálkozó alkalmat. A közelgő vendéget már kilométernyire kinézte a tolongó sokadalomból. Soha nem latolgatott hosszasan semmit: nekivágott merészen a vállalatnak, és rendszeresen sikerült. A nagy urak szobalányait, szakácsnőit megszedítette, ha kellett: tüzes szerelmmel is; azok, mint a mámoros pillangók, egyedül csak az ő bordó bársonyos kocsijába szédültek. Tudta, kinek kell lassan hajtani, ki szereti a vad vágatást. Ismerte a titkos szerelmeseket; s nyáron is egy-kettőre batárba fogott, hogy a lefüggönyözött ablakok mögött szabadon boldogíthassák egymást azok, akik nyíltan nem lehettek egymáséi. Komolyan vette a foglalkozását, s ösztönösen művészetté emelte az ipart.

Társai csak zúgtak, csak morogtak a háta mögött. Egyszer valamelyik nagyon rá tátotta a száját, irigységből: erre-arra, a keserves mindenét, mégse járja, hogy ötven ember kenyérét egy kaparintsa meg naponta! Bakó Mihály hallgatta, míg hallgathatta; mikor több volt kettőnél, leugrott a bakról, s egy-kettő: oly hirtelen pofon vágta a méltatlankodó szaktársat, hogy az hanyatt esett a lovai közé. Majd agyontaposták. Persze, a rendőr meglátta a drámai jelenetet, fölírta az 50-es számú; el is ítélték tizenkét forinttra; Bakó Mihály szívesen leszurta, mert jó hatása volt a példamutatásnak: ezután nem merték szembe pocskondiázní. Csak a háta mögött susárolt, morgott az éhes irigység.

Míg ő odakint vivta az étellel csatáját, felesége otthon dagasztotta a jó foszlós kenyereket. Két csapon csorgott házukba az áldás. De kellett is a pénz, mert még mindig kölcsönben állt fejük felett a tető. Mihály a placcon állott vad versenyt a bátyjával, Zsuzsika a kenyérpiacon néniével. Az emberek összerugták a patkót, az asszonyok is megforgatták egymásban nyelvük két élű jatagánját; igazában véve csak Klára, mert Zsuzsika némán szokott kitérni szóvihara elöl.

Folytatjuk.

Condensált tej
legfinomabb hollandi

CSANAKNÁL
Piac ucca 41. sz.

Telefon: 70.

KÖZGAZDASÁG

Üzlettelenség mellett a buza 2500, a rozs 7500 koronával olcsóbbodott.

Budapest, február 18. A mai terménytőzsde rendkívül csendes és üzlettelen volt. Üzlet sem búzában, sem rozszban nem köttetett, legalább is a titkárságnak egyáltalán nem jelentettek be. A kereslet és kínálat arányait alapján az árjegyző bizottság a buza árát 2,5, a rozst 7,5 ezer koronával szállította le.

Hivatalos árak: Tiszavidéki buza 76 kg-os 582,5—585, 77 kg-os 587,5—590, 78 kg-os 592,5—595, pestmegyei és fehérmegyei 76 kg-os 580—582,5, 77 kg-os 585—587,5, 78 kg-os 590—592,5, rozs 492,5—587,5, takarmányárpa 4000—4200, sörárpa 4800—5000, köles 30—3050, zab 43—4400, tengeri 2775—2825, korpá 2400—2450 ezer K.

A korona 0.0072

Zürich, február 18. Páris 2750, London 2478, Newyork 519 és három nyolcad, Brüsszel 2640, Milánó 2137 és fél, Amsterdam 208,70, Berlin 123 és ötnyelcad frank (100 billióra), Bécs 0.0073,17 és fél, Szófia 377 és fél, Prága 1545, Varsó 100, Budapest 0.0072, Belgrád 850, Bukarest 262 és fél.

Lanyha kezdet után megjavult az értéktőzsde.

Budapest, február 18. A mai tőzsde a külföldi tőzsdékről érkezett lanyha jelentések következtében gyengén indult. Bud. pénzügyminiszternek a tőzsdeklub tegnapi vacsoráján a tőzsdével kapcsolatban tett kijelentései határozott bizalommal töltik el az érdeklődőket, különösen miután híre terjedt, hogy a pénzügyminiszteriumban a bankvezérek bevonásával épen a tőzsdei helyzetre vonatkozó megbeszélések folyamatban vannak és a szükséges intézkedések már legközelebbi jövőben tételre kerülnek.

Ezek a kedvező hírek mind nem lettek volna alkalmasak arra, hogy a lanyha irányzatot elhatározó módon megváltoztassák, azonban az intervenció bizottság nagyobb arányú vásárlásokat kezdeményezett, melyeknek hatás nem is maradt el.

Egész magyar honban Híre jár már annak: Nincs a kerek földön Párja Feuermannak. Böröndöt, retikült, Vagy útikazettát, Mindent legolcsóbban És a legjobbat ad. Piac-utca 44. sz.

A szerkesztésért felelős: **POSCH DEZSŐ.**

Elousztithatatlan Rábaszekér

kerekek, hintó gummikerekek

RIESZ HENRIK kocsí gyárában.

VÁGOTT ÉS HASÁB TŰZIFA

legolcsóbban Péterfia-ucca 52. sz. alatt. 25 kg-tól házhoz szállítjuk. I.r. porosz szén házhoz szállítva 90,000 és 100,000 K.

Gazdák és gyárosok figyelmébe!

CREOLINT és egyéb fertőtlenítő szereket,

Patkány és egérirtókat, kötszereket és mentőszekrényeket stb. a legjobb minőségben a legolcsóbban szerezheti be a:

KORZÓ DROGUERIÁBAN Debrecen, Piac ucca 42. sz.

FRANCIA „Coty“ „Roger & Gallet“, „Houbigant“ parfüm különlegességek beérkeztek. —:

Ne vegyen kalapot addig amíg meg nem nézte

M. Nagy Mihály kalapos női és férfi kalapraktárát **Csapó-u. 17. (Színház átjáró)** ahol a legdivatosabb formák jutányos árban kaphatók. **Női és férfi kalapátalakítások szakszerűen elkészülnek.**

Iv lámpák

kirakat előzetesen masszív és nagyon szép kivitelben, jutányos árban kaphatók. Viszont eladónak nagy árendemény.

„ELECTRA“ Villamosság Vállalatnál **HATVAN-U. 2. TELEFON 895.**

Kész hencserek, diványok, madraczok és paplanok

legjobb kivitelben, jutányos árban kaphatók:

Erdős Sándor kárpitos és paplanos, **Simonffy ucca 13. szám.** Megrendelést és javítást elfogadok.

Lapkihordót

felvesszünk az **EGYETERTÉS** kiadóhivatalában, Kossuth u. 2.

MEGJELENT!

SZATHMÁRY ZOLTÁN A DEBRECENI SZÍNHÁZ TÖRTÉNETE.

K A P H A T Ó: **„MÉLIUSZ“** KÖNYVKERESKEDÉSBE

Vigyázz! UJ ÜZLET! Vigyázz!

Szörme és fehérmemű áruház, Piac ucca 64.

Női, leány, férfi fehérmemű osztály! Óriási választék mindenféle fehérmeműekben! Gyári árban!

Szörmek és prémbőrök leszállított árban. — Saját érdekében tekintse meg kirakatainkat.

Vigyázz! UJ ÜZLET! Vigyázz!

A Katowici poroszországi bányákból származó elsőrendű porosz szenet, kokszt és száraz import bük-hasáb és aprított tűzifát

24 óra alatt házhoz szállít a legolcsóbb napi árban, bármely mennyiségbe

VÁGÓ REZSŐ

POROSZ SZÉN ÉS TŰZIFA TELEPE, **Homokkert, Hid-utca 12. szám. Telefon 131. sz. Városi iroda Piac-utca 81. szám. Telefon 1338. sz.** Wagon rendelések a bányától közvetlenül és azonnal küldetnek.

Lengyel szépen és legolcsóbban fest, tisztít mindennemű ruhákat. **Csapó-u. 28. és 95.**

HIRDESSZEN AZ EGYETERTÉS VERSES HIRDETÉS- rovatában. Kiadósabb, hatásosabb, tehát olcsóbb is minden más hirdetésnél.

Sodrony, ágybetét legjobb minőséget készít **NEUMANN, Péterfia 19.**

APROHIRDETÉSEK

Debreczen es az egész Tiszántul közönsége olvassa

az ön apróhirdetését 8000 koronáért, amelyet felad a Debreczeni Független Ujság, Egyetértés, Hajdúföld vagy a Tiszántuli Hirlap kiadóhivatalában.

Öt ujságban jelenik meg a feladott 10 szavas alkalmi hirdetés, ha a fent sorolt lapok bármelyikében befizeti a 8000 koronát, minden további szó 800 korona. — Vastagabb betűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik.

Házasság

El szórakoznék fiatal úri leányokkal. „Gentri fiú“ jeligen az Egyetértésnél 1556

Csinosnak mondott fiatal, házias, reprezentálni tudó úri leányhivatali elfoglaltsága miatt tetőzet próbálja megismerni férjhezmenés céljából azt a korrekt keresztény úriembert, ki anyagi helyzeténél fogva vagyona nem pályázik. Levelet „Ideális voltam, reális vagyok“ jeligére Debreczen kiadóba kérek. T545

Munkájába elfoglalt intelligens, csinos, barna leány keresi korrekt úriember ismeretséget. Ha van még olyan férfi, ki nem pénzért, hanem egy szerepny, házias kis feleséget keres keres, az írjon „Aki mer, az nyer“ jeligére a Debreczen kiadóba. T546

Ajánlat

Bútorozott szoba két személyre konyhával vagy anélkül kiadó. Szappanos u. 7. 1540

Vincellér lakásért kisebb szőlőt megmunkál. Cim Mezsena u. 4. 1537

Egy szoba, konyha lelépéssel kiadó. Cim a kiadóban. 1541

Hirdessen az Egyetértésben

Ha jó és olcsó cipőt akar, ne sajnálja a fáradságot üzletemet felkeresni.

Üzletemet berendezve a páronkénti (de-tail) árusítást is megkezdtem. A tüme-ges előállítás folytán módomban áll saját gyárámban készült elsőrangú minőségű elsőrangú minőségű cipőimet a legolcsóbb napi áron árusítani.

Saját érdekében nézze meg kirakatomat. **Krausz Ignác,** Egyház tér 3-ik szám alatt, a Nagytemplom mellett.

Bőrkeztük

minden szín- és kivitelben

Schön Sándor

keztü-, kőtszer- és orvosi
műszertárban Debreczen,
Plac u. 14. (Csapó u. sarok.)

Zongoráznál

kezdőket rendkívül olcsón tanítok. Jelentkezés 2-4-ig. Cim Egyetértés kiadóban. 1548

Jobb

megjelenésű fiatal ember ajánlkozok főlsgalónak, ápolónak, kézbesítőnek vagy hasonló állásra: Cim Egyetértésnél. 1550

Fuvarozást

vállalok helyben és vidékre olcsón, bármilyen fuvar két lovammal és szekermel. Faragó u. 13. Nagy. 1551

Tehéntrágyát

költségre elszállítatok. Cim Budapesti áruház, Csapó u. 17. 1552

Gyógyszertári

jog megszerzésére alkalmas alföldi nagyközséget ajánlanék nagyobb befektetéssel rendelkező keresztény gyógyszerésznek. Leveleket „Biztos siker” jellegre az Egyetértés kiadóba kérek.

Két

elegáns butorozott szoba központban azonnal kiadó Cim a kiadóban. 1557

Üzlet.

Sarok üzlethelyiség, a város legforgalmasabb részén, bármilyen célra alkalmas, átadó. Cim az Egyetértésnél. 1558

Az Árpád-térnél

2 szoba, konyha azonnal átadó. Diószegi u. 20. sz. 1559

A legművészebb pergament Reklám lámpaernyő Blattner Gyula üveg és porcellán üzletében egész nap a kirakatban látható és megrendelhető. 1560

Konyhakertnek

kiadó Simonyi ut 11. szám mögött kb. 2 hold föld, szoba, konyha, azonnal beköltözhető lakóházzal. Cim Egyetértésnél. 1530

Árpa

vetőmag Baur-féle nemesített mag utánterméséből, mely a múlt évi rossz tavasz dacára kitűnő termést adott, még néhány mázsa kapható Engel Lászlónál, Werbőczy uca 3. 1526

ÉRTESÍTÉS.

Urldívat szabóüzememet

áthelyeztem

Piac uca 26. sz. alá

Passage, Gambrinusszal szemben.

Dus választék külföldi szövetekben.

Tisztelettel:

MORGENSTERN MANÓ.

Központon
italmérés atadó. Cim a kiadóban. T538

Mérlegképes
könyvelő, teljesen önálló magyar-német levelező, óras könyvelést vállal. Válasz „Elsőrendű” jellegre Fügetlen Ujság kiadójába kéretik. F412

Egy
üzlethelyiség, egy pince lakás és nagy pinceraktár, nagy raktárhelyiség bármilyen célra kiadó. Zeidner, Árpád-tér 10. F414

Raktár,
nagy, világos, száraz helyiség azonnal kiadó. József kir. herceg uca 60. sz. F415

Szabni
és varmi tanítók, a hölgyek saját ruháikat készítik. Fabók Ilona női szabó, Kut uca 1. sz. H457

Kétszemélyes
butorozott szoba kiadó. Ugyanott egy régi nagy festmény eladó. Thaly Kálmán uca 3. H458

Kiadó
egy műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség. Rákóczi uca 13. alatti. H462

Modern
festett hálószoba butorok utányos árban kaphatók. Kut u. 42. Nagy asztalosnál. T548

EGY
szobás kertli lakást elcserelek 2 szobással a város belterületén, dífferenciát fizetem, Cim az Egyetértésnél.

Kitűnő
poroszszén 90,000 korona mázsánként. — Bartha szentelepe, Ispóty-u. 3-b). Telefon: 785. T180

Óra,
ékszer javításokat szakszereuen, javítással készít Sretter János Batthyáyi uca 13. F324

5-10 millió
aranyfedezetre kiadó. Cim Fügetlennél. F389

Magyar szabadalom.
Legújabb rendszerű Frenzel-féle takaréktűzhely, mely felülmúlja az eddigi készítményeket. Előnye: jobb és bal oldalára átfordítható, könnyel kezelhető, 25% tüzelőanyag megtakarítás. Tökéletes jó kivitelben, használhatóságáért felelősség vállalva, Megtekinthető Sesztina Lajos vaskereskedésében. Megrendeléseket elfogad egyedüli készítője Baghy Lajos lakatos, Apaffy uca 67. F408

Egy
nagy szoba konyhasználattal, butor nélkül kiadó. Cim a kiadóban. F409

Kétszemesítő és eladó
azonnali belépésre felvétetik. Jelentkezés Róza Áruház, Piac u. 16. sz. 1547

Tanulót
fizetéssel felvesz Harsányi épület- és műbutorasztalos, Nyil uca 18. sz. 1555

Kis kosztkölesönöket
— kétszázézetől — ban kóknál magasabb kamatra felveszek. Cim Egyetértésnél. 1524

Köszvologatáshoz
salakból, asszonyokat, gyermekeket, rokkantakat keres a gázgyár. 1535

Különbejárátú
szobába tisztviselő lakóhársat keres. Timár 25., első ajtó. F410

Munkásleányok
állandó könnyű munkára felvétetnek. Szentenyi vegyészgyár, Péterfia 46. F416

Bejárónő,
könyvvél felvétetik. — Piac uca 77., varroda. T543

Középkorú
asszony, jól főz, falusi háztartás minden ágában jártas több éves házvezetőnői bizonyítványt állást keres. Debrecen, Arany János uca 50. sz. harmadik ajtó. T544

Rendelésre: **lakodalmi és alkalmi disztortákat, fagyaltot, parfait jutányosan készít:**
Kovács cukrász
Kálvin-tér 5. szám. — Kollégiummal szemben.

Nagy Gyula,
Bika bérház, József kir. herceg uca. Vállalok: ruhahímzést, aszurozást, pikózást, zsebkendők — aszurozását, gombkészítést, kézimunka előrajzolást, monogramhímzést. H286

Eladó
ház, szoba, konyha, kamara, 200 négyszögöl telekkel sürgősen és olcsón eladó. Nyilas-telep Munkás u. 10. sz. 1543

Mokett
szalngarnitúra, 3 váza állvány, 15 millióért eladó. Szent Anna 20 sz. 1545

Eladó
ebédlőszekrény, asztal, börszékek, ruhaszekrény, divány darabonként is. 1549

Használt
igas lószerszámok eladók. Darabos uca 41. keresztépület. 1554

Jutányos
áron eladó egy jókarban levő hálószoba butor, egy spärherdt és egy vaskonyha. — Rákóczi uca 50. 1534

Eladó
sarokház, forgalmas fűszerüzlettel. Érdeklődni Árpád tér 3. háztulajdonosnál. Ügynököt díjazok. 1507

Nagy
telkü családi ház, beköltözhető, sürgősen, most olcsón eladó. Árpád téri megállótól 5 pernyi járas, Möriz ucaában. Értekezni lehet Belgrádi rőfös üzlete, Csapó u. 101. 1503

Faragott
diófa háló és ebédlő butor, külön is, olcsón eladó. Megtekinthetők délelőtt. Bundi uca 8. 1283

Budai Ézsaiás uca
14-16. számú házastelek eladó! A telek 600 négyszögöl, melyből 300 négyszögöl szőlővel és bőven termő fajgyümölcsfákkal beültetve. Ajókarban tartott lakóház áll három szoba, előszoba, konyha, kamara, fürdőszobából; ezenkívül külön épített mosókonyha, sertésöl, s faskamara, baromfiöl — stb. Értekezni: Barna uca 3. szám alatt a tulajdonosnál. T489

Alkalmi
vétel! Eladó ház alápincézve, modern, parkettes szobákkal, fürdőszobával, kerttel, kettősszázmillióért. Ezen ritka alkalmi vétel a Máté-irodában köthető meg: Széchenyi uca 55. F364

Házvevők!
Eladó két családi ház: Pereces uca 7. számú négyszobás, beköltözéssel 200 millió; Maróthy György uca 18. számú kétszobás beköltözéssel, 100 millió, vagy együtt 300 millióért. T497

Eladás
Eladó ház 6 szobás modern lakással nagy udvar és istállóval. Rákóczi 60. Értekezni Darabos uca 63. sz. 1539

A VÁROS
legforgalmasabb helyén jó meneteli fűszer- és csemege üzlet más vállalat miatt eladó. Cim az Egyetértés kiadóban. 1542

Eladó
azonnal beköltözhető, 4 üzlettel, sarok ház, bármilyen üzletnek. Pénzbefektetésnek biztos megíphetés. Vagy kisebb értékű házzal elcsereleendő, kedvező fizetési feltételekkel. — Szent Anna 49. 1544

Perzsaszőnyegek
olcsón eladók. Honvéd u. 32. ajtó I. T460

Eladó
puldok, stelázsik, ajtók, íróasztal, szekrény, — Arany János uca 39. F348

Eladó
a Bodán a 4-ik dűllőn 13 sor jó karban levő szőlő. Értekezhetni lehet Késes uca 80. sz. F398

Üzemképes
könnyű 8-as gőzcséplőgarnitúra teljes felszereléssel, összes szíjjazattal minden elfogadható áron eladó. Megtekinthető Honvéd u. 35. Értekezni lehet ott és Bodán gépésznel, Hajduduház. T528

Kismacson
a Dragota-féle birtokból 18 és 20 hold első osztályú, részletekben és előnyösen is eladó. Dr. Pécsi ügyvédnél, Werbőczy u. 2. T540

Eladó
ház. Böszörményi u. 8. kedvező fizetési feltételek. 3 szobás beköltözhető. T535

Eladó
Vörösmarty u. 2. sz. ház beköltözhető lakóházzal. T531

Több
háromnegyedes üveg eladó. Bethlen uca 23. F413

Eladó
minden elfogadható áron a Vörösmarty u. 13. sz. sarokház. H459

Eladó
egészen új építkezési anyag. 7 köbméter 6 méteres faragott gerendafa, 3 köbméter 1/4-1/4-es deszka, 1 köbméter deszka hajópadló, 1000 drb léc. Merker dr. Faray u. 17. H460

Bellegelőn
5 kat. hold elsőrendű fekete föld eladó. Értekezhetni dr. Pécsi sándor ügyvédnél, Werbőczy uca 4. H461

Világos
keményfa és faragott háló, 3 ajtós garderob, ebédlőkredenc, tükrök sürgősen eladó. Széchenyi u. 5. H463

Eladó!
mindenféle butorok jutányos ában
Szentpéteri!
Széchenyi uca 8. sz.

Villamos világítás
kírakat világítás, szerelési és javítási munkákat vállal, villamos felszerelési elkkeket a legelőnyösebb árak mellett árúit
IFJ. NÁNÁSSY LAJOS
Péterfia uca 37. szám. — Telefon: 12-64.